

Elgiz Koleksiyonu'ndan bir Seçki: MİTLER VE HAYALLER

Elgiz Müzesi'nin Kuruluşunun yirminci yılında İzmir ve İstanbul'dan iki önemli ve öncü koleksiyon Müzesi birbirine ev sahipliği yapma kararı almıştır. Her iki Müze de koleksiyonerler tarafından; tutkuyla bağlı oldukları koleksiyonlarını, bir sosyal sorumluluk duygusuyla toplumla paylaşmak amacıyla kurulmuştur.

İzmir'de Arkas Müzesi'nde Mart ayı sonunda gerçekleşecek olan Elgiz Koleksiyon sergisi, "Mitler ve Hayaller", ve Mart ayı başında İstanbul'da Arkas Müzesi'nin koleksiyonu'ndan "Bahçeler ve Düşler" temasıyla yapılan seçkiler; iki koleksiyonun eserleri farklı dönemleri temsil etseler de, aralarında ekolojik kaygılar üzerinden bir ortaklık ve diyalog imkanı doğuyor.

"Mitler ve Hayaller" sergisinin çıkış noktası, dünya çapında birçok bakımdan zor günlerin yaşanmakta olduğu günümüzde en önemli sorunsallardan bir tanesi de karşı karşıya olduğumuz ekolojik kaygılardır. Sergi izleyici ile birlikte Felix Guattari'nin öne sürdüğü ekozofi ve autopoiese kavramlarının üzerinde düşünmeyi amaçlar.

Bu çerçevede bu sorunsalın köklerine inmek için Felix Guattari'nin ekozofi ve autopoiese (kendini yenilemek) önerisi üzerine düşünmeye değer. Guattari ekoloji kavramının içinde çok farklı hassasiyetler barındırdığını söyler ve çevresel, toplumsal ve zihinsel olmak üzere üç tür ekolojiyi bağlayan "ekozofi" düşüncesini ortaya koyar.

Yunanca "oikos"; ev, oturlan yer kökünden türeyen ekoloji terimi, evinbilimi olarak kavrandığında, doğa ve insanın çevresiyle kurduğu daha kapsamlı ilişkilere işaret etmektedir. Felix Guattari insan ve doğanın iki yönlü ilişkisini sorgular ve iklimi sorunsallaştıran "ekozofi" kavramını ortaya koyar. İklim sorunsallaştırılması ise yerin ısınması, kuşların petrole bulanması gibi konulara gönderme yapar. Ve bu bağlamda kendini yaratım (autopoiese) sürecinin önemine dikkat çeker.

Felix Guattari'ye göre: Ekoloji, heterojen gerçekliklerden oluşan ve doğadaki ekosistemleri etüd eden ve kesin sınırları olmayan bir bilim. Kesin sınırları olmamasının sebebi de biyosferdeki ekosistemler kadar toplumsal, kentsel, ailevi ekosistemleri de içine alabiliyor olmasından kaynaklanıyor. Aynı zamanda da ekoloji kavramı içinde çok farklı hassasiyetleri barındırdığı için ideolojik bir fenomen haline geldiğini ifade ediyor Guattari. Tüm bu farklı boyutlar arasında bir bağ kurmaya çalışan Guattari buradan yola çıkarak çevresel, toplumsal ve zihinsel olmak üzere üç tür ekolojiyi bağlayan "ekozofi" düşüncesini ortaya koyuyor.

KÜRATÖR: BILLUR TANSEL

Sosyal, zihinsel ve çevre ekolojisinin ortak kavranmasını öneren "ekozofi" kavramının mantığını tartışırken, etik ve estetiğin, sanat ve bilimin birbirine yaklaşma eğilimine, birbirinin yöntemlerini kavrama ve esneklik kazanabilmeye vurgu yapmaktadır. Zıtlıkları merkeze almadan, sanat kaza ve rastlantıyı üretim prosesine dahil edebileceği için diğer alanlara da örnek teşkil edebilecek niteliktedir. Sosyal ekoloji, zihinsel ekoloji, çevre ekolojisi ve bütün bunlar bir ekozofinin estetik etiğinde mümkündür. Güncel sanatta ekolojik yaklaşımla yapılan üretim, estetik ve etiğin birbirine yaklaştığı, kolektif bir algı ile bir dayanışma biçimi geliştirme isteği ortaya koymaktadır.

Buradan yola çıkarak Elgiz Koleksiyonu'ndan yapılan seçki de farklı kültürlerden gelen sanatçıların bu konuları nasıl ele aldıkları ve ne önerilerde bulduklarını araştırmayı hedefliyor. İlk etapta ekozofi kavramından ve katmanlarından yola çıkarak sanatçıların çeşitli ifade biçimleriyle dile getirdiği, insanın doğaya, çevresine verdiği zararlar ele alınacak, ikinci etapta ise bütün bu negatif sonuçları vakit kaybetmeden bertaraf etmenin ve kaybedilen bütün değerlere sahip çıkılan alternatif bir dünyanın mümkün olduğu önerisini ortaya koymaktadır. Seçkide eserlerine yer verilecek sanatçılar Alex Prager, Andreas Gefeller, Antonio Riello, Aslı Torcu, Azade Köker, Barbara Kruger, Bengü Karaduman, Bjarne Melgaard, Burhan Doğançay, Cindy Sherman, Daniele Buetti, Daniele Kwaaitaal, Darren Almond, David LaChapelle, David Tremlett, Ergin Çavuşoğlu, Fausto Gilberti, Friedrike Feldmann, Guillermo Mora, Günther Forg, Hale Tenger, Hiroshi Sugimoto, Jack Vanarsky, Loris Cecchini, Nan Goldin, Oleg Dou, Olivier Blanckart, Ömer Uluç, Özlem Günyol ve Mustafa Kunt, Pan Yue, Paul Hodgson, Piero Gilardi, Robert Gligorov, Steinunn Thorarinsdottir, Stephen Dean, Thomas Hauseago, Thomas Struth, Tomur Atagök, Veijko Zejac, Xavier Veilhan'dır.

Sergi Elgiz Koleksiyonu'ndan bir seçki sunarken, eserlerin bazılarının daha eski dönemleri temsil etmesi nedeniyle, bir yandan da koleksiyonda yer alan sanatçılardan bazılarının son dönemde güncel söylemlerle ürettiği eserlere sanatçı katkıları olarak yer verilmesi ve kavramsal çerçeve kapsamında planlanan konuşmalar ve performanslar ile de serginin yaşayan, günümüze ışık tutan bir nitelik kazanması planlanıyor. Serginin ikinci bölümünde ise belki de farklı ve yeniden yapılandırıcı bir yaklaşımın mümkün olduğu önerisi vücut bulmaktadır.